

Zpětná vazba z výkonu dohledu nad finančním trhem

Zuzana Silberová

Sekce dohledu nad FT

5. Setkání auditorů z finančních institucí

Praha, 11. února 2014

Obsah

- Nedostatky z kontrol - banky a DZ:
 - Interní audit
 - Systém vnitřně stanoveného kapitálu („ICAAP“)
 - Kreditní riziko
 - Tržní riziko
 - Riziko likvidity
 - Operační riziko (včetně IS-IT)
- Nedostatky z kontrol - pojišťovny

Základní předpoklad pro naplnění funkce IA

Profese „interní auditor“

- = nutno držet krok s měnícím se prostředím
- = potřeba naplnit očekávání a požadavky klientů IA
- = schopnost reagovat na nové výzvy/rizika

=> kontinuální zvyšování kvality znalostí a dovedností

Nedostatky z kontrol – interní audit - banky

Zajištění výkonu funkce IA v bankách

- Plánování činnosti útvaru
 - Nprovázanost Mapy rizik vs Strategického plánu vs Periodického plánu
 - Mapa rizik a Plány auditu čistě formální
 - Následná nejistota týkající se zaměření auditu na nejrizikovější procesy banky a dodržení intervalu pro pokrytí veškerých činností banky v závislosti na jejich rizikovosti
- Výkon útvaru IA
 - Neefektivní využití kapacity útvaru pro auditní činnost
 - Odčerpávání kapacity neauditními činnostmi

Nedostatky z kontrol – interní audit - banky

- Duplicita činností (výstup externího dodavatele vs. totožné informace od útvaru IA)
- Nedostatečná a formální auditní činnost
 - Nebyly prováděny ujišťovací audity systému řízení rizik, SVSK, systematická auditní činnost v oblasti IS
- Nedostatky ve vedení auditního spisu
 - omezená rekonstruovatelnost rozsahu činnosti IA
- Neefektivní systém ověřování splnění opatření k nápravě
- Nezaveden program pro zabezpečení a zvyšování kvality

- Vnitřní předpisy
 - Neaktuální Statut útvaru vnitřní audit
 - Neupravena spolupráce útvaru IA s externím poskytovatelem služeb IA (nad rámec samotné smluvní dokumentace)

Nedostatky z kontrol – interní audit - DZ

Zajištění výkonu funkce IA v družstevních záložnách

- Postavení a nezávislost IA, plánování činnosti
 - Nebyla zajištěna přímá vazba IA na P a KK
 - Statut a plán IA nebyly schváleny relevantními orgány
 - IA pověřen dalšími neauditními činnostmi
 - V rámci analýzy rizik IA nebyla vyhodnocena skutečná míra rizik (nebyly zohledněny kontrolní mechanismy v jednotlivých oblastech auditu)

Nedostatky z kontrol – interní audit - DZ

- Výkon a kvalita IA
 - Zaměření především na formální aspekty věci
 - Nedostatečná kvalita a komplexnost některých auditů
 - činnosti IA zaměřena pouze na dílčí části procesů + nedostatečný vzorek
 - Nebyly prováděny ujišťovací audity systému řízení rizik – mj. úvěrového rizika a rizika koncentrace, vyhodnocení dostatečnosti kapitálu (KP)
 - Nebylo ani součástí plánů
 - Úzká hodnotící škála (vše „přijatelné riziko“)
 - Nedostatečné ověřování plnění doporučení (na základě zjištění auditu i zjištění externích subjektů)
- Vnitřní předpisy
 - Nejednoznačné nastavení pravomocí a odpovědností

Nedostatky z kontrol – úvěrové riziko – banky a DZ

Nejčastější zjištění se liší mezi bankami a DZ

- V bankách zejména (ale nejen)
 - Proces vyhodnocování bonity a monitoringu
 - Nedostatky ve výpočtu OP
 - Kategorizace a rozeznávání defaultu
- V DZ zejména (ale nejen)
 - Proces schvalování
 - Hodnocení zajištění
 - Kategorizace a rozeznávání defaultu
 - Oddělení neslučitelných funkcí a konflikt zájmů
 - Obecná nefunkčnost ŘKS

Nedostatky z kontrol – úvěrové riziko – banky a DZ

- Strategie v oblasti řízení úvěrových rizik
 - Neexistence strategie, případně její neaktuálnost
 - Není stanoven rizikový apetit
 - Přiměřenost a dostatečnost kapitálu ke krytí rizik
- Oddělení neslučitelných funkcí a konflikty zájmů
 - Podřízení útvarů řízení rizik pod obchodní útvary
 - Nezajištěna nezávislost (případně oddělení od obchodních funkcí) kontrolních činností a sledování a řízení rizik

Nedostatky z kontrol – úvěrové riziko – banky a DZ

- Vnitřní předpisy a kontrolní mechanismy
 - Neexistence předpisů pro schvalování nových produktů
 - Poskytování neschválených (a teda rizikově nevyhodnocených) produktů
 - Nerekonstruovatelnost postupů schvalovacích, rozhodovacích a jiných orgánů
- Ekonomicky spjaté skupiny
 - Nesprávné, nedostatečné, povrchní, formální vyhodnocování ESS
 - Nesprávná evidence

Nedostatky z kontrol – úvěrové riziko – banky a DZ

- Proces schvalování
 - Schválení obchodu jen na základě zajištění
 - Nevyhodnocení bonity a schopnosti splácet
 - Nevhodně nastaven systém schvalování (s ohledem na složitost a výši obchodu, případně segment portfolia)
 - Nerekonstruovatelnost postupů
 - Neexistence postupů pro schvalování výjimek a jejich evidence
 - Nejasný, nekonkrétní účel obchodu

Nedostatky z kontrol – úvěrové riziko – banky a DZ

- Zadávání do systému a uvolňování (čerpání) prostředků
 - Princip 4 očí
 - Konflikt zájmů (čerpání a kontrola podmínek obchod. útvary)
- Monitoring obchodu
 - Nevhodně nastavený systém, který nepodchytí všechny obchody klienta
 - Nesledování ESSO a změn v hodnotě zajištění

Nedostatky z kontrol – úvěrové riziko – banky a DZ

- Proces posuzování rozvahové hodnoty pohledávek a kategorizace pohledávek
 - Nedostatečná frekvence
 - Nesprávná definice defaultu
 - Nesledování a neidentifikování nucených restrukturalizací (a z toho vyplývající špatná kategorizace)
 - Hodnocení klienta na základe bonity jeho skupiny, resp. mateřské společnosti
 - Nehodnocení finanční a ekonomické situace klienta
 - Nezohledňování rizikových informací

Nedostatky z kontrol – úvěrové riziko – banky a DZ

- Zajištění
 - Nevhodné postupy oceňování a hodnoty diskontních koeficientů
 - Nedodržení frekvence přeceňování
 - Nesprávné zadání do systému/evidence
 - Uznávání nevhodných zástav pro výpočet kapitálového požadavku
- Opravné položky
 - Nesprávné/nehodné postupy tvorby OP
 - Konflikty zájmů při stanovení hodnoty OP
 - Chybné odhady budoucích cashflow

Nedostatky z kontrol – ICAAP - banky

- ICAAP není ve všech ohledech skutečně integrální součástí řízení rizik banky, je stále vnímán spíše jako proces vyžadovaný regulátorem nebo skupinou
 - Spíše formální proces s malým efektem na skutečné řízení banky a jejího kapitálu (tendence k většímu prosazení ICAAP je však pozitivní, především u větších bank)
- => Nedostatečné a/nebo nekonzistentní výstupy z ICAAP v porovnání s výstupy banky sloužící ke skutečnému vnitřnímu řízení rizik (reporty ICAAP x risk reporty banky)

Nedostatky z kontrol – ICAAP - banky

- Další nedostatky - banky
 - Koncept ICAAP je zpravidla v bance implementován dle skupinových metod, krytí některých rizik (kapitálová potřeba) je počítáno ve skupině, banky však postrádají detailní informace o postupu výpočtu
 - Nedostatečné ověření ze strany IA
 - Nedostatečné nebo nepravidelné stresové testování
 - Nedostatečné formální podchycení v metodice, nekonzistence přístupů ke krytí jednotlivých rizik

Nedostatky z kontrol – ICAAP - DZ

- Družstevní záložny
 - Formální proces s malým nebo žádným efektem na skutečné řízení DZ
 - Často nepodchycují některá další rizika nad rámec Pilíře 1, i když je expozice vůči těmto rizikům poměrně vysoká (např. úrokové riziko investičního portfolia), a to ani např. jednoduchou obezřetnostní přírážkou. Stejně tak ne vždy stanovují přírážky k rizikům bankami standardně zahrnovaných do ICAAP (strategické, obchodní)
 - Některé DZ stanovují pro ostatní rizika kapitálový požadavek obezřetnostní přírážkou, její stanovení však není rekonstruovatelné a/nebo pravidelně revidované.
 - Absence stresového testování
 - Absence nezávislého ověření ze strany IA

Nedostatky z kontrol – řízení tržních rizik – banky a DZ

Obecně : nedostatky s nižší mírou závažnosti, vyplývající z relativně malé expozice bank a družstevních záložen vůči tržnímu riziku (měnovému, akciovému a úrokovému riziku obchodního portfolia).

- Největším tržním rizikem, kterému jsou banky a družstevní záložny vystaveny, je **úrokové riziko bankovní knihy**
 - Zde zjištěny nedostatky týkající se především drobných nekonzistencí gapové analýzy - zahrnutí, resp. nezahrnutí některých úrokově necitlivých, resp. úrokově citlivých položek, popřípadě jejich chybný (neodůvodněný) rozklad do časových pásem

Nedostatky z kontrol – řízení tržních rizik - banky

- Další nedostatky v oblasti TR - banky
 - Reporting tržních rizik – chyby a nejednoznačnosti v reportech, nedostatečně okomentované údaje a tedy pro vedení banky méně nesrozumitelné informace
 - Absence či nedostatečná kontrola tržní konformity cen (banky však intenzivně pracují na jejím důsledném zavedení)
 - Výkaz o úrokovém šoku pro potřeby reportingu ČNB (BD 23 – 04) – rozklad aktiv a pasiv do časových pásem není v souladu s uznávanými principy a postupy
 - Zjištění v oblasti organizačního uspořádání (např. neoddělení neslučitelných) funkcí jsou vzácná, avšak existují

Nedostatky z kontrol – řízení tržních rizik - DZ

- Družstevní záložny – další zjištění v oblasti TR
 - Organizační uspořádání - nedostatečné oddělení neslučitelných funkcí
 - Absence limitů na velikost tržních rizik
 - Nedostatky v metodách měření (gapové analýze) a stresovém testování
 - Reporting tržních rizik – chyby a nejednoznačnosti v reportech
 - Regulační úrokový šok – nesoulad metodiky s požadavky vyhlášky (standardů EBA / BIS)

Nedostatky z kontrol – řízení likvidity

Nejčastější nedostatky v oblasti řízení likvidity:

- **Banky**
 - Stresové testování
 - Pohotovostní plán
- **Družstevní záložny**
 - Metoda měření likviditní pozice
 - Stresové testování
 - Pohotovostní plán
 - Limity
 - Reporting

Nedostatky z kontrol – řízení likvidity - banky

- **Likviditní polštář**
 - Neucelená a nerekonstruovatelná úprava procesu stanovení limitu na likviditní polštář především ve vazbě na stresové testování a horizont přežití
- **Stresové testování**
 - Nedostatečné zahrnutí idiosynkratických, tržní a kombinovaných faktorů
 - Nezohlednění zhoršení platební morálky klientů
 - Nezohlednění poklesu tržní hodnoty vysoce likvidních aktiv
 - Nezohlednění odlivu kolaterálu z titulu přecenění derivátových transakcí
- **Limity**
 - Vnitřní nekonzistence systému limitů
 - Absence limitů pro alternativní scénáře
 - Systém limitů pravidelně nepřehodnocován

Nedostatky z kontrol – řízení likvidity - banky

- Pohotovostní plán
 - Pouze formální dokument
 - Pravidelně nepřehodnocován
 - Přílišná obecnost
 - Absence definice indikátorů mimořádných situací tzv. triggerů
 - Nepochybnost se stresovým testováním
 - Nedostatečně variantní
 - Pro všechny typy mimořádných situací pouze jedna eskalační procedura

Nedostatky z kontrol – řízení likvidity - DZ

- Organizace řízení rizika likvidity
 - Odpovědnosti upraveny nejednoznačně
 - Souběh funkce obchodní, vypořádací a řízení rizik
- Řízení krátkodobé likvidity
 - Absence metodické úpravy postupu řízení vnitrodenní likvidity (např. přenos informací mezi útvary-získávání informací o plánovaném čerpání úvěru, mimořádné výběry/vklady)
- Modelování likviditní pozice
 - Nerekonstruovatelnost předpokladů používaných pro modelování likviditní pozice
 - Předpoklady pro modelování likviditní pozice založeny na neaktuální analýze
 - Do projekce toků není zahrnuta podrozvaha, používán smluvní splátkový kalendář bez zohlednění skutečné platební morálky klientů (klasifikace)

Nedostatky z kontrol – řízení likvidity - DZ

- **Stresové testování**
 - Nebývá prováděno vůbec nebo v omezeném rozsahu
- **Reporting**
 - Vrcholné vedení není v dostatečném rozsahu nebo s pravidelnou a dostatečnou frekvencí informováno o likviditní pozici, plnění limitů
- **Limity**
 - Nejsou pravidelně přehodnocovány
 - Nedostatečná struktura limitů (např. limity pouze na delší časová pásma)
- **Pohotovostní plán**
 - Obecný
 - Nedostatečně variantní
 - Nedefinuje záložní zdroje ani indikátory krize

Nedostatky z kontrol – řízení operačního rizika – banky a DZ

- Nejčastější zjištění jsou shodná pro sektor bank a družstevních záložen
 - Četnost a závažnost nedostatků je v korelaci s použitým přístupem pro výpočet KP k OR (neplatí vždy)
 - Výskyt systémových nedostatků je častější v sektoru DZ
 - V sektoru pojišťoven se „bankovní“ benchmarky uplatňují pouze u institucí aspirujících na použití IM v oblasti OR
- Zjištěné nedostatky se týkají zejména následujících oblastí
 - Systém řízení OR (OpRisk Governance)
 - Procesy a nástroje řízení OR
 - Řízení kontinuity obchodních činností (BCM)
 - Řízení outsourcingu

Nedostatky z kontrol – řízení operačního rizika – banky a DZ

- Systém řízení OR (OpRisk Governance)
 - Strategie řízení OR
 - absence vymezení rámce OR
 - absence či nedostatečné určení zásad a metod řízení OR
 - Nedostatečné (nejasné, chybějící) stanovení odpovědnosti za řízení OR
 - v rámci útvarů generujících OR
 - u risk managementu OR
 - v rámci příslušných výborů / komisí
 - u vrcholového vedení (včetně představenstva)
 - Nedostatečný scope systému řízení OR
 - nepokrývá všechny relevantní procesy (např. outsourcované činnosti)
 - chybí provázanost (začlenění) některých oblastí resp. jejich částí (např. IT, BCM, právní spory, fraud management, incident management)
 - Nedostatečné povědomí o řízení OR
 - absence či nedostatečné školení o postupech řízení OR

Nedostatky z kontrol – řízení operačního rizika – banky a DZ

- Nedostatky v informování o míře podstupovaného OR
 - absence nebo nedostatky v nastavení informačních toků a reportingu
- Neslučitelné funkce (nejsou identifikovány nebo dostatečně odděleny)
 - často v IT (vývoj od provozu, správa od bezpečnostního monitoringu aj.)
 - ale také u RM i útvaru IA
- Nesoulad mezi nastavením procesů v předpisové základně a reálnými procesy
 - negativně ovlivňuje auditovatelnost a rekonstruovatelnost
- Působnost vnitřních předpisů nepokrývá celou instituci
 - např. nepokrývá entity v rámci konsolidačního celku
- Nezávislé ujištění
 - scope (audit(y)) nepokrývají všechny procesy řízení OR; chybí ověření skutečné implementace procesů; ...)
 - nedostatečná periodicita (např. nezohlednění významných změn)
 - absence kvalifikace pro audit v některých oblastech (např. IT) – není ani pokryto outsourcingem

Nedostatky z kontrol – řízení operačního rizika – banky a DZ

- Procesy a nástroje řízení OR
 - Sběr dat o událostech operačního rizika
 - nesystematičnost (extrém: sběr je prováděn nahodile)
 - neúplnost (např. nezahrnuje IT incidenty)
 - nedostatky v ocenění ztrát (dopadů událostí)
 - nedostatečná (neexistující) kategorizace událostí
 - nedostatečné využívání získaných dat (absence zpětného vyhodnocování)
 - nezohlednění (nevyužívání) „externích dat“ při řízení OR
 - Členění činností a ztrátových událostí do linií podnikání*
 - chybějící nebo nedostatečné nastavení (není dokumentace)
 - není prováděno nezávislé přezkoumávání

*) Pro BIA instituce není požadováno

Nedostatky z kontrol – řízení operačního rizika – banky a DZ

- Rozpoznávání a hodnocení OR
 - Nedostatečné zapojení útvarů do identifikace zdrojů OR, např.
 - neúčast útvarů generujících OR v komisích pro řízení OR
 - nestanovení pracovníků zodpovědných za procesy řízení OR v útvarech FI
 - Absence (nedostatečné využití) dalších metod rozpoznávání a hodnocení rizik (KRI, RCSA, atd.)
 - Některé události nejsou systémem řízení OR vůbec podchyceny
 - např. podchyceny jsou pouze „tradiční“ události typu škodní události, stížnosti klientů, ...
 - Absence postupů pro kvantifikaci / hodnocení dopadů událostí OR
 - např. v případě výpadků IT systémů
 - (+ nedostatky ve sběru dat - viz předchozí slide)

Nedostatky z kontrol – řízení operačního rizika – banky a DZ

- Řízení kontinuity obchodních činností (BCM)
 - Absence BIA (Business Impact Analysis) nebo nedostatečná BIA
 - absence BIA = neexistuje základní předpoklad pro BCM organizace
 - Nedostatečná BIA – příčiny:
 - chybí potřebná odbornost (pro vypracování i implementaci BIA)
 - absence podpory vedení organizace a nedostatečné zapojení relevantních útvarů
 - Nedostatečná BIA – důsledky = nedostatky v oblasti BCM:
 - BCM nepokrývá všechny kritické činnosti
 - chybí provázanost manuálních a automatizovaných činností
 - Plány kontinuity podnikání
 - nemají dostatečnou vazbu na BIA (výsledky BIA nejsou využity)
 - nejsou dostatečně provázány s DRP pro IT systémy
 - neprovádí se jejich testování
 - nejsou vůbec zpracovány !

Nedostatky z kontrol – řízení operačního rizika – banky a DZ

- Řízení outsourcingu
 - Nerozpoznání outsourcingu
 - banka nevyhodnotí vztah s externím dodavatelem jako outsourcing
 - nepřijme opatření požadovaná regulací (vč. oznamovací povinnosti)
 - Nedostatky ve smlouvách o outsourcingu
 - chybí předpoklady pro řízení a kontrolu outsourcovaných činností
 - neobsahuje ustanovení požadovaná regulací
 - Nedostatečná kontrola outsourcovaných činností a řízení rizik v době trvání outsourcingového vztahu
 - široká škála nedostatků
 - Oznamovací povinnost a komunikace s regulátorem
 - oznamování ex post i v případech velmi významného outsourcingu (méně časté)
 - instituce podstupuje regulatorní riziko

Nedostatky z kontrol – řízení rizik IS/IT – banky a DZ

- Nejčastější kontrolní zjištění z oblasti řízení rizik IS/IT napříč segmenty finančního trhu:
 - Nedostatečné promítnutí zásad, pravidel a postupů do vnitřních předpisů kontrolovaného subjektu
 - Analýza rizik informačních systémů neslouží jako východisko ke stanovení bezpečnostních politik a dalších opatření pro zajištění důvěrnosti, integrity a dostupnosti informací
 - Nesoulad vnitřních předpisů a v praxi vykonávaných činností
 - Nedostatky ve smlouvách o outsourcingu služeb spojených s informačními systémy (např. nejednoznačné stanovení odpovědností za vykonávané činnosti nebo nezajištění možnosti výkonu dohledu nad outsourcovanými činnostmi)

Nedostatky z kontrol – řízení rizik IS/IT - banky

- Příklady zjištění v segmentu bank:
 - Neaktuální či neúplná předpisová základna
 - Nedostatky v analýze rizik informačních systémů (např. chybějící identifikace aktiv a jejich vlastníků, hrozeb působících na aktiva či analýza dopadů)
 - Strategie rozvoje informačních systémů není pravidelně aktualizována, plnění strategie není vyhodnocováno
 - Nedostatečné řízení outsourcingového vztahu s poskytovatelem služeb v oblasti informačních systémů a technologií
 - Nejednoznačná nebo chybějící klasifikace informačních aktiv
 - Neproaktivní a neefektivní monitoring informačních systémů
 - Chybějící ověření/kontrola zařízení připojených do počítačové sítě banky

Nedostatky z kontrol – řízení rizik IS/IT - DZ

- U družstevních záložen se obecně jedná o závažnější a systémovější nedostatky než v segmentu bank:
 - Nedostatky při definici a dodržování bezpečnostních zásad
 - Neúplná nebo chybějící Analýza rizik informačních systémů
 - Souběh neslučitelných funkcí
 - Neúplná a neaktuální předpisová základna
 - V oblasti outsourcingu informačních technologií není dostatečně smluvně ošetřeno určení odpovědností za vykonávané činnosti a zajištění bezpečnosti informací

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách – technické rezervy

- Předpisová základna
 - Nedostatečný/neaktuální popis postupů a principů výpočtu jednotlivých technický rezerv
 - expertní úpravy vstupních dat a expertní přírážky
 - katastrofické a velké události
 - používané systémy/moduly připravené externě/interně
- Pojistné smlouvy pozdě evidované do provozního systému pojišťovny
 - ne výjimečně i několik měsíců
 - porušení zákona o účetnictví
- Rezerva na nezasloužené pojistné
 - záporné hodnoty pro některé pojistné smlouvy
 - nesprávné zacházení s pojistnými smlouvami s nepravidelným splátkovým kalendářem/změnami smluv

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách – technické rezervy

- IBNR rezerva
 - neúplnost vstupních dat pro výpočet
 - chybný/neúplný export dat ze systému do podkladového souboru
 - nezohledňování všech dat z důvodu evidence pojistných událostí ve více systémech
 - správnost vlastního výpočtu
 - mechanický výpočet bez potřebných úprav (katastrofy, nákladová inflace, specifika odvětví)
 - Nesprávné zohlednění zajištění
 - slabá znalost použitých externích nástrojů pro výpočet velkých škod (POV)
 - expertní úpravy vypočtené rezervy
 - navýšení o „bezpečnostní“ přírážku bez pravidel použití

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách – postačitelnost pojistného

- Postačitelnost pojistného v povinném ručení
 - nedostatečná kvalita dat
 - nedostatečná kontrola nároku na bonus/malus
 - pojistné nestanoveno v dostatečné výši, aby byla zabezpečena trvalá splnitelnost závazků vzniklých provozováním pojištění odpovědnosti, => porušení § 3b, odst. 1 Zákona č. 168/1999 Sb.

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách – likvidace PU

- Chybně evidované datum hlášení
 - například u externě likvidovaných PU datum hlášení odpovídá datu vznesení požadavku na zaregistrování
 - riziko nedodržení (nebo znemožnění efektivní kontroly dodržení) zákonné tříměsíční lhůty pro ukončení šetření
- Registrace likvidující osobou
 - absence samorevizních limitů nebo kontroly jejich dodržování
 - riziko podvodního jednání ze strany likvidátora
- Nedostatečně nastavené kontrolní mechanismy
 - modifikovatelné platební instrukce
 - monitoring tříměsíční lhůty
 - monitoring průběžné aktualizace RBNS rezervy

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách – likvidace PU

- Pozdní aktualizace RBNS rezervy (po více jak 3 dnech o obdržení průkazné informace)
 - interní pochybení
 - externí spolupracovníci dodávají žádost o navýšení rezervy a související podklady se zpožděním
- Pozdní zadávání rezervy na vedlejší náklady spojené s likvidací
 - riziko, že celková RBNS rezerva nebude odpovídat souhrnu nákladů na pojistná plnění a nákladů spojených s likvidací podle § 61 zákona č. 277/2009 Sb.

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách – likvidace PU

- Prodleva v šetření PU a pozdní informování oprávněné osoby
→ porušení § 16 zákona č. 37/2004 Sb.
- Předpisová základna
- Nerekonstruovatelnost
 - chybějící podklady pro úpravu RBNS
- Chyby při výpočtu pojistného plnění
- Výplata pojistného plnění
 - používání čísel účtů hlášených telefonicky

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách – finanční umístění a řízení rizik

- Neexistence dlouhodobé investiční strategie
- Chybějící limity (úrokového, akciového a kreditního rizika)
- Nejednoznačné vymezení protistran v investiční strategii
- Nedostatečné informování představenstva o struktuře finančního umístění
- Výběr obhospodařovatele aktiv neprošel výběrovým řízením
- Nevyřešena zastupitelnost investičního specialisty

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách – řízení rizik IS/IT

- Nedůsledné oddělení vývoje od provozu informačních systémů
- Přidělování přístupových práv k IS mimo standardní proces
- Nedostatečná kontrola privilegovaných účtů u poskytovatelů outsourcingu
- Nedostatečné vymezení odpovědností v souvislosti s procesem havarijního plánování, neidentifikovány klíčové procesy pro sestavení havarijních plánů
- Neprovedeno nezávislé ujištění v oblasti provozu a bezpečnosti IS/IT, nebyl sestaven plán auditu
- Absence kontroly připojených periferií, zejména USB zařízení

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách - odborná péče

- Dlouhodobý problém v oblasti distribuce (investičního) životního pojištění:
misselling
 - negativní dopady na klienty
 - negativní dopady na finanční situaci pojišťoven (pohledávky za zprostředkovateli ze storen provizí)
- ČNB reaguje:
 - zintenzivněním kontrol na místě i komunikací na dálku
 - aktivní komunikací dohledových očekávání formou
 - úředních sdělení
 - dohledových benchmarků

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách - kontrola kvality distribuční sítě

- Předsmluvní kontrola
 - Nedostatečné řízení rizik při uzavírání smluv s externími pojišťovacími zprostředkovateli
 - Nedostatečná analýza obchodního modelu
 - Neposuzování vnitřního kontrolního systému
 - Neposuzování interních dokumentů zprostředkovatele
 - Neúčast na náborových seminářích
 - Nedostatečná úprava kontrolních pravomocí pojišťovny ve smlouvách o obchodním zastoupení
- Monitoring po uzavření smlouvy – zaměření na externí síť
 - nedostatky v procesu prověřování návrhů pojistných smluv (vysoké pojistné vs. finanční možnosti zájemce, účel uzavření pojistné smlouvy vs. potřeby klienta, zvolená investiční strategie v investičním životním pojištění apod.)
 - efektivní nástroje kontroly- welcome calls, mystery shopping

Nedostatky z kontrol v pojišťovnách - propagace a předsmuvní informace

- Propagace pojistných produktů
 - Používání pojmu spoření u produktů IŽP
 - Informace o předpokládaném zhodnocení investice v IŽP
 - Zavádějící informování o možnostech nakládání s investovanými prostředky v rámci IŽP
- Předsmuvní informace
 - nákladovost produktu IŽP
 - alokace pojistného na riziko vs. investice
 - předpokládaný vývoj výše odbytného

Přístup ČNB při kontrole na místě

ČNB v rámci kontrol na místě hodnotí ŘKS (včetně oblasti IA a systému řízení rizik) na základě poznatků získaných z posouzení fungování klíčových procesů (dle zaměření kontroly) v příslušných finančních institucích.

Děkuji za pozornost

www.cnb.cz

zuzana.silberova@cnb.cz